

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2015/63

Karar Sayısı : 2015/106

Karar Tarihi : 25.11.2015

R.G. Tarih-Sayı : 4/12/2015 - 29552

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Konya 2. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 6.1.1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na 18.6.2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanun'un 27. maddesiyle eklenen geçici 8. maddenin (1) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan *"kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan."* ibaresinin Anayasa'nın 2. maddesine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Defter ve belgelerini kanuna uygun şekilde düzenlemediği gerekçesiyle davacı şirket adına kesilen idari para cezasının iptali talebiyle açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I- İPTALİ İSTENİLEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un itiraz konusu kuralı da içeren geçici 8. maddesi şöyledir:

"GEÇİCİ MADDE 8- 1. İvedi yargılama usulü hariç olmak üzere bu Kanunla idari yargıda kanun yollarına ilişkin getirilen hükümler, 2576 sayılı Kanunun, bu Kanunla değişik 3 üncü maddesine göre kurulan bölge idare mahkemelerinin tüm yurttaki görev başlayacakları tarihten sonra verilen kararlar hakkında uygulanır. Bu tarihten önce verilmiş kararlar hakkında, *kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan* kanun yollarına ilişkin hükümler uygulanır.

2. Bölge idare mahkemelerinin faaliyete geçme tarihine kadar idare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararlara yapılan itirazlarda bu Kanunla düzenlenen istinaf kanun yolu için öngörülen harçlar alınır.

3. (Ek: 27/3/2015-6637/19 md.) İvedi yargılama usulüne ilişkin olmak üzere, 18/6/2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra on beş gün içinde temyiz kanun yoluna başvurulmadığı için temyiz talebi reddedilen kararlara karşı, bu fıkrayı ihdas eden Kanunun yayımı tarihinden itibaren on beş gün, bu fıkrayı ihdas eden Kanunun yayımı tarihinden önce aynı gerekçeyle temyiz talebi reddedilmekle birlikte bu fıkrayı ihdas eden Kanunun yayımı tarihinden sonra tebliğ edilen kararlara karşı da bu kararların tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde yeniden temyiz yoluna başvurulabilir."

II- İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Alparslan ALTAN, Burhan ÜSTÜN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Serruh KALELİ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz

AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA ve Rıdvan GÜLEÇ'in katılımlarıyla 13.7.2015 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Fatih ŞAHİN tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükmü, dayanan Anayasa kuralı ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

1- İtirazın Gerekçesi

3. Başvuru kararında özetle, itiraz konusu kuralın, 6545 sayılı Kanun'la idari yargıda kanun yollarına ilişkin olarak getirilen hükümlerin zaman bakımından uygulanması açısından belirsizliğe sebebiyet vermek suretiyle hukuki güvenliği ihlal ettiği belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2- Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

4. 2577 sayılı Kanun'un geçici 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasının birinci cümlesinde, 6545 sayılı Kanun'la idari yargıda kanun yollarına ilişkin olarak getirilen hükümlerin, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 6545 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesine göre kurulan bölge idare mahkemelerinin tüm yurtda göreve başlayacakları tarihten sonra verilen kararlar hakkında uygulanacağı belirtilmiş, itiraz konusu ibarenin yer aldığı ikinci cümlesinde ise bu tarihten önce verilmiş kararlar hakkında, *"kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan"* kanun yollarına ilişkin hükümlerin uygulanacağı ifade edilmiştir.

5. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

6. Hukuki güvenlik ile belirlilik ilkeleri, hukuk devletinin önkoşullarındandır. Kişilerin hukuki güvenliğini sağlamayı amaçlayan hukuki güvenlik ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde Devlete güven duyabilmesini, Devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar. Belirlilik ilkesi ise yalnızca yasal belirliliği değil, daha geniş anlamda hukuki belirliliği ifade etmektedir. Yasal düzenlemeye dayanarak erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir gibi niteliksel gereklilikleri karşılaması koşuluyla, mahkeme içtihatları ve yürütmenin düzenleyici işlemleri ile de hukuki belirlilik sağlanabilir. Aslolan muhtemel muhataplarının mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini öngörmelerini mümkün kılacak bir normun varlığıdır.

7. 28.6.2014 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6545 sayılı Kanun'la 2577 sayılı Kanun'da değişiklik yapılarak, idari mahkeme kararlarına karşı başvuru yolları kapsamında *"itiraz, temyiz ve karar düzeltme"* şeklinde belirlenmiş olan olağan kanun yolları, *"istinaf ve temyiz"* şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

8. Söz konusu değişiklikle, kural olarak idare ve vergi mahkemeleri kararlarına karşı istinaf yoluna; bölge idare mahkemesinin istinaf mercii sıfatıyla 2577 sayılı Kanun'un 46. maddesinde tahdidi olarak sayılan davalarla ilgili verdiği kararlar ile Danıştay dava dairelerinin ilk derece mahkeme sıfatıyla verdiği nihai kararlara karşı ise temyiz yoluna başvuru hakkı tanınmıştır. Bu kapsamda, bölge idare mahkemelerinin yapısında da değişikliğe gidilmiş ve bu mahkemeler; başkanlık, başkanlar kurulu ve daireler şeklinde yeniden oluşturulmuştur.

9. 2577 sayılı Kanun'un geçici 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, ivedi yargılama usulü hariç olmak üzere 6545 sayılı Kanun'la idari yargıda kanun yollarına ilişkin olarak getirilen hükümlerin, 2576 sayılı Kanun'un 3. maddesine göre kurulan bölge idare mahkemelerinin tüm yurtda göreve başlayacakları tarihten sonra verilen kararlar hakkında uygulanması öngörülmüş, itiraz konusu kuralla da bu tarihten önce verilmiş kararlar hakkında, kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan kanun yollarına ilişkin hükümlerin uygulanması kural altına alınmıştır.

10. Maddenin gerekçesinde, idare ve vergi mahkemelerinin verdikleri nihai kararlar hakkında uygulanacak kanun yolu hükümlerinin belirlenmesinde, yeni kurulan bölge idare mahkemelerinin Resmî Gazetede yayımlanacak göreve başlama tarihinin esas alındığı belirtilerek, Resmî Gazetede ilan tarihinden önce idare ve vergi mahkemesince verilen nihai kararlar hakkında 6545 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce yürürlükte bulunan kanun yolu hükümlerinin uygulanması, Resmî Gazetede ilan tarihinden sonra verilen kararlar hakkında ise 6545 sayılı Kanun'la getirilen kanun yoluna ilişkin hükümlerin uygulanmasının öngörüldüğü ifade edilmiştir.

11. Kanun koyucunun, 6545 sayılı Kanun'la idari yargıdaki kanun yoluna ilişkin getirilen değişikliklerin yeni kurulacak bölge idare mahkemelerinin fiilen göreve başlamasından sonra uygulanmasını amaçladığı açıktır. Buna göre, 6545 sayılı Kanun'un idari yargıdaki kanun yollarında değişiklik yapan hükümleri, Kanun'un Resmî Gazetede yayımlandığı 28.6.2014 tarihinde yürürlüğe girmekle birlikte 2576 sayılı Kanun'un 3. maddesine göre kurulacak olan bölge idare mahkemelerinin tüm yurtda göreve başlayacakları tarihten sonra verilen idare ve vergi mahkemeleri kararları hakkında uygulanacaktır. Bu tarihten önce verilen kararlar hakkında ise 6545 sayılı Kanun'la değişiklik yapılmadan önce 2577 sayılı Kanun'da yer alan kanun yolu hükümleri uygulanmaya devam edecektir. Bu itibarla, idare ve vergi mahkemelerince verilen nihai karar tarihinin esas alınarak, bu kararlara karşı başvurulacak kanun yollarının belirlenmesine ilişkin kural açık olup kuralın belirsizliği ve öngörülemezliğinden söz edilebilmesi olanaklı değildir.

12. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

IV- HÜKÜM

6.1.1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na, 18.6.2014 tarihli ve 6545 sayılı Kanun'un 27. maddesiyle eklenen geçici 8. maddenin (1) numaralı fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan *"kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan."* ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 25.11.2015 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Esas Sayısı : 2015/63
Karar Sayısı : 2015/106

Başkan

Zühtü ARSLAN

Başkanvekili

Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili

Engin YILDIRIM

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Alparslan ALTAN

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Üye

Üye

Esas Sayısı : 2015/63
Karar Sayısı : 2015/106

Muammer TOPAL

M. Emin KUZ

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ